577
GOB

GOB

L'Ecologista

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

núm. 51 / Hivern 2010

BIBLIOTECA FACUL
Ctra.Valldemossa, k
07122 PALMA

La Trapa 30 anys: molt fet, molt per fer

Entrevista: Xesc Moll, impulsor de la compra de la Trapa

A fons: Joc de triler urbanístic a la Platja de Palma?
El mite del golf i la desestacionalització

Sumari

3 **Editorial**: 30 anys de la Reserva Biològica de la Trapa. Un referent d'interès en l'oferta turística del futur

4 **Actualitat**

6 **A fons**:
Joc de triler urbanístic a la Platja de Palma?
El mite del golf de Son Bosc i la desestacionalització de la platja de Muro

10 **Entrevista**: Xesc Moll, impulsor de la compra de la Trapa

12 **Per dins**: «El GOB té molts motius per existir, tu tens moltes raons per fer-te'n soci»

15 **Participa-hi**: Agenda; Ofertes de voluntariat

En portada

Margalida Maria Ramis

Foto portada: Pep Vicens.

La Trapa és el nom de la Reserva Biològica del GOB. Ara fa trenta anys que el GOB va assumir la compra de la finca amb l'objectiu d'aturar el procés urbanitzador que amenaçava aquest espectacular paratge.

Així, fa 30 anys d'ençà de la subscripció popular que, juntament amb altres iniciatives, va permetre al GOB iniciar el camí de recuperació de la finca. Malauradament, la Trapa encara no ha pogut veure com es materialitzava un dels aspectes clau d'aquesta recuperació: la rehabilitació de les cases. El conveni signat amb el Consell de Mallorca pel qual el GOB cedia l'ús de les cases al Consell per convertir-les en un refugi de muntanya és, encara avui i després de més de 13 anys des de la signatura del primer conveni, un tema pendent.

La intervenció arquitectònica és indispensable per culminar el somni iniciat i renovat amb el treball, la il·lusió i l'esforç constant per fer-lo esdevenir un indret de referència pel valors naturals, culturals i patrimonials que té, un centre de recerca i educació ambiental i una finca model de gestió sostenible. Lluitam perquè tot això sigui ben aviat realitat.

L'Ecologista: Revista del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. Publicació trimestral gratuïta **Edició:** GOB. Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. C. de Manuel Sanchis Guarner, 10 - 07004 Palma. www.gobmallorca.com - info@gobmallorca.com

Coordinació: Margalida Maria Ramis Sastre **Comitè editorial**: Aina Llauger, Natàlia Comalada, Coia Sànchez, Cécile Parra, Toni Rubio i Margalida Maria Ramis **Revisió lingüística**: Maria Antònia Ramis i Joan Obrador **Disseny i maquetació**: Toni Rubio

Han col·laborat en aquest número: Toni Muñoz, Macià Blàzquez, Xisco Valls, Pep Vicens, Max Sorglos i Diego Villalonga.

DL: PM 63-1985. ISSN: 2171-9284 Prohibida la reproducció no autoritzada, total o parcial, amb finalitat comercial.

Impressió: Taller Gràfic Ramon - Palma - Paper reciclat 100 % **Tiratge**: 6.000 exemplars **Franqueig concertat** núm. 33/117

30 anys de la Reserva Biològica de la Trapa. Un referent d'interès en l'oferta turística del futur

Enguany el GOB celebra els 30 anys d'ençà de l'adquisició mitjançant subscripció popular de la finca de la Trapa. Aquesta iniciativa és un referent històric de custòdia del territori i una experiència exemplar de recuperació d'un espai natural, de foment i de conservació de la biodiversitat, d'educació ambiental a l'àmbit rural i de recuperació, conservació i foment d'ecosistemes forestals. La Trapa ha estat declarada Refugi de Caça, Àrea Natural d'Especial Interès, i està protegida amb les figures de LIC (Lloc d'Interès Comunitari) i ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus) de la Unió Europea.

La Trapa rep prop de 12.000 visites anuals. Persones que admiren la riquesa natural d'aquesta Reserva Biològica que té, per posar-ne un exemple, 16 espècies i subespècies de plantes endèmiques, 14 espècies d'orquídies i dues subespècies endèmiques d'ocells: el busqueret coa-llarg (*Sylvia balearica*) i el virot petit (*Puffinus mauretanicus*). La Trapa és potser un exemple de l'encara desconegut «ecoturisme», definit com a activitat turística, que consisteix a viatjar o visitar àrees naturals amb l'objectiu de gaudir i observar els atractius naturals d'aquests indrets i les manifestacions culturals associades a través d'un procés que promou la conservació, té un impacte ambiental baix i propicia la participació activa de les poblacions locals.

En contraposició a aquest tresor oblidat, els sectors polític i turístic debaten intensament sobre el Projecte de Reforma Integral de la Platja de Palma, un projecte necessari de reconversió d'un indret degradat turísticament, urbanística i social, que esdevé, però, una proposta més de creixement i d'oferta destinada al turisme de sol i platja. Això no obstant, la miopia de determinats sectors va més enllà, i lluny d'obrir nous horitzons posant en valor el nostre patrimoni natural, hem hagut de veure, estupefactes, com s'aplicava perversament el concepte «d'interès autonòmic» a un camp de golf situat en un dels espais naturals amb més biodiversitat de les Illes Balears (Son Bosc). Així, al vell i obsolet discurs de la desestacionalització, se li ha afegit la «dinamització econòmica» com a excusa per fer possibles vertaders desbarats.

On és la visió de futur dels nostres polítics?; la dels nostres hotelers ja sabem ara que, majoritàriament, no passa per Mallorca, sinó que preveu la seva expansió mar enllà, en llocs en els quals la destrucció del territori i la biodiversitat no són encara un impediment per exportar la balearització; i la dels nostres polítics hauria de ser promoure allò que vertaderament tenim de propi i únic com a destinació turística, la nostra diversitat —d'espècies, d'habitats i de paisatges— i la nostra riquesa cultural. Però fent-ho bé, oferint un producte turístic estructurat i de qualitat, acompanyat necessàriament d'una acurada gestió que permeti controlar, canalitzar i concentrar els fluxos de visitants per tal de minimitzar-ne l'impacte sobre el medi.

Aquest és el gran repte d'un futur turístic que s'aguanta per un fil perquè deriva d'una estratègia turística que ha posat tots els ous al mateix paner, que no ha tingut una visió de futur, que ha crescut a costa del territori, del paisatge i dels recursos, i que ara es veu amenaçat per multitud de factors: crisis del petroli i climàtica, aparició de noves destinacions turístiques, obsolescència de l'oferta turística, crisi econòmica mundial, globalització econòmica que deslocalitza l'activitat de la indústria, també la turística...

La Trapa, com també ho és el Parc Natural de s'Albufera, és testimoni que hi ha un segment turístic de nivell adquisitiu mitjà-alt i de temporada baixa que es mou per l'interès i el gaudi de la naturalesa, al qual fins a hores d'ara gairebé no s'ha prestat atenció. Possiblement, aquest és el gran repte i alhora l'únic camí per dissenyar una estratègia turística de qualitat, diferenciada i amb possibilitats de futur.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS
5110099674

Nou informe contra la incineració

Després de donar a conèixer unes setmanes abans l'informe *Incineració màxima, l'ombra del negoci*, que avala la petició de tancament de la incineradora de Son Reus, el GOB i Greenpeace varen presentar, el passat 30 de setembre al Club Diario de Mallorca, el darrer estudi de Greenpeace: *La incineración de residuos en cifras: análisis socio-económico de la incineración de residuos municipales en España*. Aprofitant la visita del responsable de Greenpeace, membres d'aquesta entitat i del GOB es varen reunir amb Josep Ferrà, director insular de Residus del Consell de Mallorca, i David Abril, director general de Canvi Climàtic i Educació Ambiental del Govern de les Illes Balears.

Nous materials per organitzar unes festes més sostenibles

Posam a disposició de les associacions un CD amb materials de sensibilització per organitzar unes festes més sostenibles. El CD inclou un tríptic informatiu, un pòster indicatiu de vaixella reutilitzable, adhesius sobre reciclatge, guies de sensibilització per als ajuntaments i recursos didàctics escolars sobre consum i residus. Aquest CD forma part de la campanya «De residus gens ni mica» promoguda pel GOB i la Direcció Insular de Residus del Departament de Medi Ambient i Natura del Consell de Mallorca.

Les modificacions al projecte de Son Bordoi, una rentada de cara

El Govern i l'Ajuntament de Palma, amb l'aprovació de l'informe de Son Bordoi, consenten i avalen la destrucció del poc espai «rural» que ens queda a l'àmbit de Palma, per construir més pisos condemnats a estar buits. El Govern balear ha promogut, finalment, a l'empara d'una llei *ex professo*, la possibilitat de quadruplicar el nombre d'habitatges que estava previst construir a Son Bordoi, fins al límit permès pel Reglament corresponent. Amb aquesta decisió queda clara la incapacitat d'impulsar una política d'habitatge, tant des del Govern com des de l'Ajuntament de Palma, que tengui realment el territori i les persones com a principal objectiu, i no respondre un cop més a l'únic objectiu de continuar impulsant l'economia amb velles receptes.

El GOB ja va presentar al gener al·legacions al Projecte i proposa com alternativa fer «reserva pública d'habitatges», amb tots els que són buits, provinents de la fallida dels promotors i de l'especulació immobiliària. Aquesta proposta coincideix amb el que diu el Plan Estatal de Vivienda y Rehabilitación del Ministeri d'Habitatge del Govern de Madrid, que possibilita el finançament públic d'habitatges protegits mitjançant l'adquisició d'habitatges existents, i permet així als promotors amb un gran estoc d'habitatges de preu lliure acollir-se a la qualificació d'habitatges protegits.

Encara ens en recordam de la frase/promesa de no consumir ni un pam més de territori en el discurs d'investidura del Sr. Antich. Malauradament, ell ho ha oblidat massa fàcilment

Més informació:
http://www.gobmallorca.com/comuni/com2010/101028.html

Els voltors tornen a la Trapa

La posada en marxa d'una menjadora per alimentar ocells rapinyaires a la finca de la Trapa ha permès que els darrers mesos sigui freqüent observar voltors a la finca i a tota la zona sud de la serra de Tramuntana. Aquest punt fix d'alimentació s'ha instal·lat gràcies al finançament de VOLCAM (voluntariat ambiental de la CAM), i té com a motivació principal ampliar les zones de campeig d'ocells carronyaires, principalment la milana (*Milvus milvus*) i les dues espècies de voltors que hi ha ara a Mallorca, el voltor negre (*Aegypius monachus*) i el voltor lleonat (*Gyps fulvus*).

La situació de perill de la milana, així com la recuperació de la població de voltor negre que s'ha produït durant els darrers anys a Mallorca, juntament amb la sorprenent arribada de voltors lleonats fa ara dos anys, ens va moure a crear una zona d'alimentació a la finca de la Trapa, al sud de la serra de Tramuntana, fora de les habituals zones d'alimentació que es troben al nord de la serra, per la qual cosa hem tingut l'ajuda de VOLCAM i d'un bon nombre de voluntaris que han participat en el projecte. D'aquesta manera aconseguim que tant les milanes com els voltors visitin habitualment la zona, amb la qual cosa augmenta el radi de campeig,

Toni Muñoz

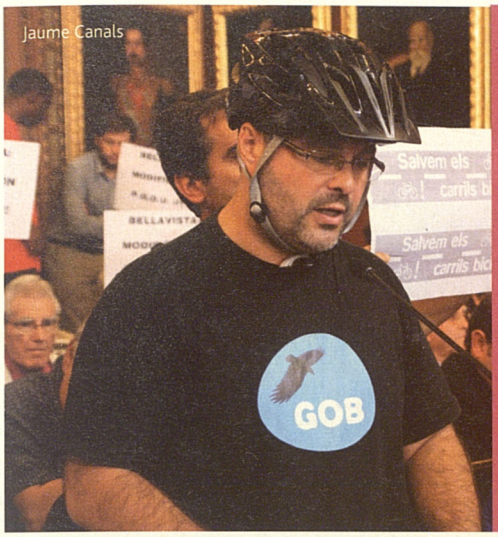

Jaume Canals

Intervenció per salvar els carrils bici

El GOB i altres membres de la plataforma Mesa Cívica. Mou-te per Ciutat varen concentrar més de 100 persones, el passat dilluns 27 de setembre, davant Cort amb el lema «Salvem els carrils bici de Palma» coincidint amb la sessió del Ple de l'Ajuntament en què es podia aprovar la proposició d'Unió Mallorquina de suprimir els carrils bici de les avingudes, l'avinguda Argentina, el carrer Balmes i el passeig Mallorca. El GOB i altres entitats de la Plataforma varen intervenir en el Ple de l'Ajuntament, i el resultat va esser una reformulació de la proposta inicial d'UM que ja no pretén «suprimir» sinó «modificar el traçat del carril bici de les avingudes després d'un estudi i d'haver arribat a un consens».

Més informació:
http://www.gobmallorca.com/comuni/com2010/100927.html

Xisco Valls

Demostrat quins són els mitjans de transport sostenibles

Diumenge 24 d'octubre, el GOB va representar, en una acció de simulació, l'espai consumit pel transport de passatgers amb diferents mitjans a les avingudes amb una demostració inèdita a Palma. La mobilitat sostenible s'ha posat a prova a l'avinguda Comte de Sallent amb un èxit rotund. Gràcies a més de 150 voluntaris s'ha demostrat l'enorme capacitat de la mobilitat sostenible per limitar la congestió urbana i millorar la qualitat de vida a la ciutat, al mateix temps que es redueix de manera significativa l'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Amb aquesta acció, el GOB ha volgut demostrar la importància de la mobilitat sostenible amb l'objectiu de reduir la congestió, la contaminació (acústica i ambiental), el canvi climàtic i l'ocupació d'espai que provoca el trànsit excessiu de vehicles privats a la ciutat. La representació d'aquest acte, s'ha emmarcat dins els actes de celebració del Dia Internacional d'Acció Climàtica en el marc de la campanya internacional 350.org.

Volem agrair el suport de la Regidoria de Mobilitat i Infraestructures de l'Ajuntament de Palma, de la Policia Local, l'SMAP, l'EMT, Trambadia i Ona Mallorca.

Videos de l'acció:
http://www.youtube.com/watch?v=p4ddqbfRWc4
http://blip.tv/file/4311770

L'informe de Ramsar diu que el camp de golf de Son Bosc s'hauria de desestimar.

L'informe destaca la sorprenent actuació de la Comissió Balear de Medi Ambient (organisme d'avaluació ambiental de projectes, depenent de la Conselleria de Medi Ambient), dirigida aleshores per Jaume Font, la qual decidí que amb una avaluació d'impacte ambiental simplificada i una relació de mesures correctores ja n'hi havia prou per satisfer la necessitat d'avaluar convenientment un projecte de camp de golf colindant amb un parc natural, una zona humida d'importància internacional i que a més a més afectava directament a un lloc amb valors naturals remarcables.

L'informe de Ramsar insta a la protecció de Son Bosc amb les figures comunitàries de ZEPA i LIC i a la incorporació de la zona al parc natural de s'Albufera. Si no es tenen en compte aquestes recomanacions, les autoritats balears i espanyoles poden incórrer en incompliment del conveni internacional de conservació de zones humides, amb les conseqüències que això pugui comportar.

Podeu consultar l'informe a:
www.caib.es/pidip/annexes/1094730.doc

Max Sorglos. Font: wikipedia

Joc de triler urbanístic a la Platja de Palma?

El GOB ha presentat al·legacions a l'aprovació inicial del Pla de Reconversió Integral de la Platja de Palma, perquè engana quan promet «rehabilitar sense créixer»

Macià Blàzquez

La «reconversió» proposa urbanitzar 105,93 hectàrees

El GOB és partidari de reconvertir els espais urbans que hi ha i que estan degradats. I valoram positivament que el projecte de transformació urbanística tengui present el repte de disminuir la contribució del nou espai urbà a la problemàtica del canvi climàtic, tant des del punt de vista de la mobilitat urbana com des del punt de vista del disseny i la concepció de les noves edificacions pel que fa a l'estalvi energètic i l'optimització de recursos.

Els instruments per fer-ho possible són l'esponjament, la creació d'espais lliures públics, la disminució de places turístiques, el manteniment de l'ús turístic per tal d'evitar el canvi d'ús residencial i el reaprofitament del que ja està edificat amb mesures d'estalvi d'energia i de materials. Si la reconversió de la Platja de Palma es fa d'acord amb aquests principis, haurem aconseguit aturar la pressió sobre els espais naturals i rurals amenaçats pel nou creixement urbanístic.

Salvem la Platja de Palma?

La Llei 8/2010 de revaloració integral de la Platja de Palma eximeix el Consorci de la Platja de Palma del compliment de les normes i de l'aplicació dels tràmits del planejament urbanístic i de l'ordenació territorial i turística. Tenen previst que el suport estatal els atorgui 1.360 milions d'euros d'inversió pública, que ja s'han començat a invertir en la consolidació de la urbanització, per exemple a la mig abandonada de Bellavista de 35 ha d'extensió. **El Pla de Reconversió Integral de la Platja de Palma (PRI)**, que ha estat a exposició pública aquest estiu, proposa preservar ses Fontanelles (32 ha) i que 170,41 hectàrees deixin de ser sòl urbanitzable. Aquestes

modificacions del planejament per protegir territori ajuden a contenir el consumisme territorial. Però xoquen amb un total de 105,93 ha que continuen condemnades a ser urbanitzades, de les quals 27, 64 passen a ser directament sòl urbà. L'article 1 de la Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears i l'article 12.3 del Reial decret legislatiu 2/2008, de 20 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del sòl determinen que perquè uns terrenys puguin qualificar-se d'urbans han de complir amb un dels següents requisits: haver estat legalment sotmesos al procés d'integració en el teixit urbà, tenir tots els serveis urbanístics bàsics, o bé trobar-se en àrees consolidades per l'edificació. Aquests terrenys en qüestió no compleixen cap d'aquests requisits i, per tant, no podrien ser considerats urbans d'acord amb la normativa vigent. En aquest conjunt, hi destaquen l'ampliació de la urbanització de Bellavista Est (7,41 ha) i el sector de ses Fontanelles II (5,17 ha). Segons la *Memòria de gestió*, aquest darrer sector, el de ses Fontanelles II, acolliria un nou centre comercial, de 39.696 m^2 de planta, que alteraria l'estructura territorial i urbana de l'àmbit, per atreure trànsit i concentrar-hi usos segregats.

Tampoc no trobam explicació per al manteniment i/o la nova classificació com a sòl urbanitzable d'un total de 75,02 ha que condemnen les actuals falques verdes de La Porciúncula i el torrent dels Jueus, sotmeses al dictat postmodern que els converteix en «espais tractors» o «clústers d'activitats transformadores». També serien urbanitzables part dels rerepaïsos de Can Pastilla i s'Arenal, ara encara rurals, per als quals es proposa que acullin usos residencials i no turístics (contràriament al discurs del Pla de Reconversió Integral).
A parer del GOB, els pactes «progressistes» han derivat vers l'aplicació de velles receptes de creixement urbanístic emmascarades de retòrica enganyosa, d'ençà que proposaven la derogació de l'articulat de la Llei general turística per tal d'evitar les excepcions als intercanvis de places de la moratòria turística (habitatges turístics de vacances, turisme rural...) i els intercanvis fora de la mateixa zona turística, o d'assegurar l'ús públic dels espais alliberats per l'esponjament (Document del Pacte de Progrés, 1999).

Nova oferta turística

La retòrica de decreixement urbanístic del PRI —«desenvolupament sense creixement urbanístic» mitjançant «rehabilitació» (objectiu i criteri general 1.1 de la *Memòria d'ordenació*, pàg. 72)— xoca de forma aberrant amb les propostes d'ampliació de l'oferta d'allotjament turístic. És l'exemple de les anomenades «catedrals turístiques» a ses Cadenes —amb un «hotel més bio» de marca «sostenible i biològic» o un centre d'alt rendiment esportiu—, un nou Centre de la Mediterrània a Can Pastilla o un museu al torrent dels Jueus.

Participació democràtica i doblers públics ben invertits

La gestió del Pla hauria d'establir mecanismes d'informació pública digitalitzats i en obert per a tothom, així com uns nivells de consulta i de revisió periòdics (cada 5 anys, com a màxim, per al conjunt del Pla, i també vistes anuals de l'evolució) amb participació veïnal, ecologista i sindical. La participació democràtica donaria segell de vertadera qualitat i excel·lència al projecte.

El PRI crea una nova toponímia aliena a la tradicional. Preservar la toponímia de sempre facilitaria la informació pública, perquè els diversos indrets serien més fàcilment identificables, i evitaria l'il·lusionisme de denominacions inventades a qualque gabinet d'urbanistes globalitzants.

Espai ocupat per la nova urbanització proposada pel PRI a La Porciúncula, ses Cadenes i Vista Alegre.

Les inversions públiques ja realitzades han tendit a consolidar la urbanització amb dotació d'infraestructures, com ara xarxes d'abastament, evacuació de pluvials i asfaltatge de carrers. Les previsions futures d'inversió pública superen el miler de milions d'euros (1.360,45 milions d'euros segons informacions del Consorci). Aquestes inversions futures no haurien de contribuir a un model territorial afavoridor de l'acumulació de capital per les grans cadenes hoteleres —algunes de les quals nasqueren a la Platja de Palma—, i creador de nous espais urbans excloents i elitistes, mitjançant estratègies de regeneració urbana de tall neoliberal. No som partidaris que s'inverteixin doblers de la hisenda pública, dels imposts de tots, per afavorir els guanys de negocis privats d'empreses que paguen de cada vegada menys imposts.

La recuperació del Prat de Sant Jordi

El Prat de Sant Jordi rep la denominació dels territoris inundats, que ara recuperen territori. El desús dels aqüífers i la instal·lació de l'estació depuradora de Sant Jordi fan pujar els nivells freàtics. El resultat és que de cada dia creixen els aiguamolls. La protecció de la zona humida de ses Fontanelles

Ses Fontanelles

El Pla de Reconversió reconeix que ses Fontanelles és l'espai natural de major interès a la zona, particularment per la presència d'una espècie endèmica amenaçada (*Limonium barceloi*) i per ser un dels darrers vestigis de la gran zona humida del Prat. El Pla de Reconversió preveu protegir com a sòl rústic la parcel·la de sol urbà veïna a l'aquàrium i la parcel·la de sòl urbanitzable de ses Fontanelles.

Ara del que caldrà parlar és de la gestió que se'n farà, la qual proposam que estigui marcada pels objectius de recuperar el màxim de zona inundada, amb cura de l'hàbitat potencial del *Limonium barceloi*. Per això serà necessari dur a terme una gestió hídrica fonamentada en el manteniment o la millora de les condicions ecològiques i regular-ne l'ús públic, perquè sigui respectuós amb la importància ecològica i ambiental de la zona, amb la qual cosa s'evitarà transformar-la en un típic parc urbà.

Recreació del centre comercial proposat pel PRI a ses Fontanelles. Font: Ultimahora.es

Malauradament, però, tot i haver fet efectiva la protecció bàsicament de la zona inundada de la zona humida de ses Fontanelles i, per tant, la protecció de 32 hectàrees de territori, el projecte també preveu una sèrie d'infraestructures al seu voltant que condicionaran el futur de la zona humida i contra els quals presentam al·legacions. Es tracta d'un centre comercial, un intercanviador de transport públic (tramvia i autobús), un centre de consolidació de mercaderies i un punt de transferència de mobilitat amb un aparcament dissuasori, un aviari i un aparcament.

no és garantia total perquè les urbanitzacions de la Platja de Palma no s'inundin, com ha passat recentment a la ribera de la síquia de Sant Jordi. Serà necessari aplicar noves mesures per frenar aquest procés. Des del GOB proposam que no s'engrandeixi la instal·lació de depuració d'aigües residuals de Sant Jordi, amb l'objectiu que aquesta depuració es descentralitzi; així s'afavoriria la recàrrega d'altres aqüífers no saturats o deficitaris (*si la banyera vessa, no la vulguis buidar a l'excusat; tanca el grifó!*). Altrament, l'excedent d'aigua freàtica que inunda el Prat de Sant Jordi pot millorar-ne els hàbitats naturals, amb creació d'aiguamolls i plantació de vegetació de ribera i albufera.

Urbanisme d'escala humana

Can Pastilla, ses Cadenes i s'Arenal de Llucmajor tenen barriades de plantes baixes d'ús residencial de baixa densitat. Una de les propostes més controvertides esbuca una illa de cases sencera a Can Pastilla. Sembla clar que es tria perquè ofereix menys resistència que intervenir sobre unes altres de més denses i congestionades, com ara els racons més degradats d'espais purament turístics. Si s'elogia l'urbanisme a escala humana i l'ambient ben conservat de llocs com Can Pastilla, no és allà on és més necessari intervenir, sinó als indrets més degradats per esponjar-los i encaminar-los vers un urbanisme més «amable».

Per una reconversió de veritat

Algunes propostes permeten volumetries específiques, sense coherència amb l'entorn, i per exemple una nova edificació de 9 plantes vora la desembocadura del torrent dels Jueus (AL-01-UA en la terminologia urbanística). La Platja de Palma ha de menester reconversió i no tants d'edificis singulars d'arquitectes experimentadors, que pensen més a llegar grans obres —com el Palau de Congressos de Palma— que a afavorir l'interès general. Que no ens enganin amb la retòrica i demostrin que és possible reconvertir aquest enclavament turístic decadent sense més creixement.

Tentol i reconsideració

El passat dilluns dia 15 de novembre el Consorci de la Platja de Palma ha anunciat la suspensió de l'aprovació inicial del Pla de Reconversió Integral. El principal motiu de la suspensió és l'aixecament de la suspensió de llicències que impedia fer obres amb el suport públic i la legalització exprés de places i obres il·legals de la Llei 4/2010, de 16 de juny de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears. Reconvertir no és créixer, però tampoc no és desregular. L'objectiu ha de ser decréixer amb transparència i participació pública.

El mite del golf de Son Bosc i la desestacionalització de la Platja de Muro

Les dades estadístiques indiquen que els camps de golf no contribueixen de forma apreciable a la desestacionalització turística dels municipis que en tenen.

Antoni Muñoz

La tan pretesa desestacionalització turística és un dels arguments més recurrents que s'utilitzen per a la defensa de determinats projectes de camps de golf, com ara el de Son Bosc, a Muro.

Per indagar sobre la solidesa d'aquest argument, i centrant-nos en el cas de Son Bosc, des del GOB hem revisat les dades d'ocupació de places turístiques al llarg de les passades tres temporades (2007-2009) dels municipis de la zona nord de Mallorca (Pollença, Alcúdia, Muro i Santa Margalida), per tal de veure quins comencen abans o amb més força la temporada turística i quins l'acaben igualment amb més ocupació, i intentar relacionar-ho amb la presència de camps de golf al seu territori. Les dades utilitzades provenen de l'Institut Nacional d'Estadística i s'han calculat sobre la base de les dades significatives d'ocupació i sobre el nombre de places turístiques construïdes a hotels i apartaments. Dos d'aquests municipis (Pollença i Alcúdia) tenen camps de golf, mentre que els altres dos (Muro i Santa Margalida) no en tenen.

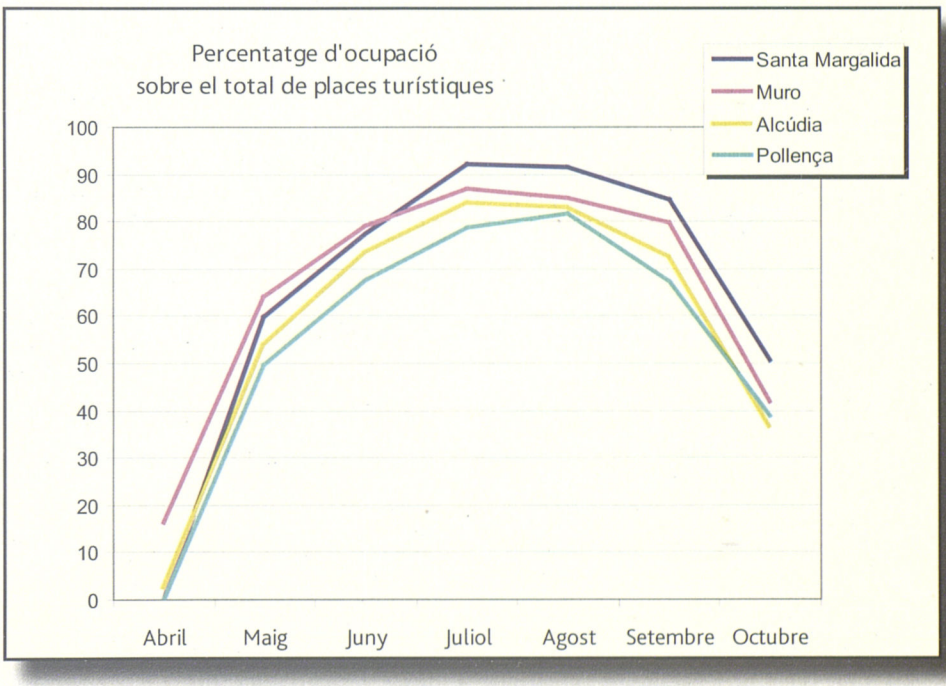

	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre
Sta. Margalida	0	59,94	77,44	92,31	91,41	84,74	50,56
Muro	16,23	63,93	79,18	87,06	84,94	79,6	41,74
Alcúdia	2,56	53,77	73,53	84,07	83,11	72,41	36,65
Pollença	0	49,83	67,7	78,68	81,79	67,18	38,91

Mitjana d'ocupació (%) de places turístiques construïdes (hotels i apartaments) als quatre municipis turístics del nord de Mallorca en els anys 2007, 2008 i 2009: sense dades significatives. Font: Institut Nacional d'Estadística

Les reclamacions particulars de nous camps de golf no tenen sentit

Com figura a la propaganda que la Conselleria de Turisme té exposada a l'aeroport de Palma, a Mallorca hi ha 24 camps de golf a menys de 50 minuts. Els turistes de golf vénen a Mallorca a jugar a diversos camps (no pretenen jugar cada dia al mateix), i no triaran una destinació només pel fet que a 5 minuts n'hi hagi un. Tot i això, la platja de Muro ja disposa de 2 camps de golf a una distància de menys de 10 km (Alcanada i Pollença), i altres 4 en un radi de 30 km (Capdepera, Canyamel, Pula i Costa dels Pins).

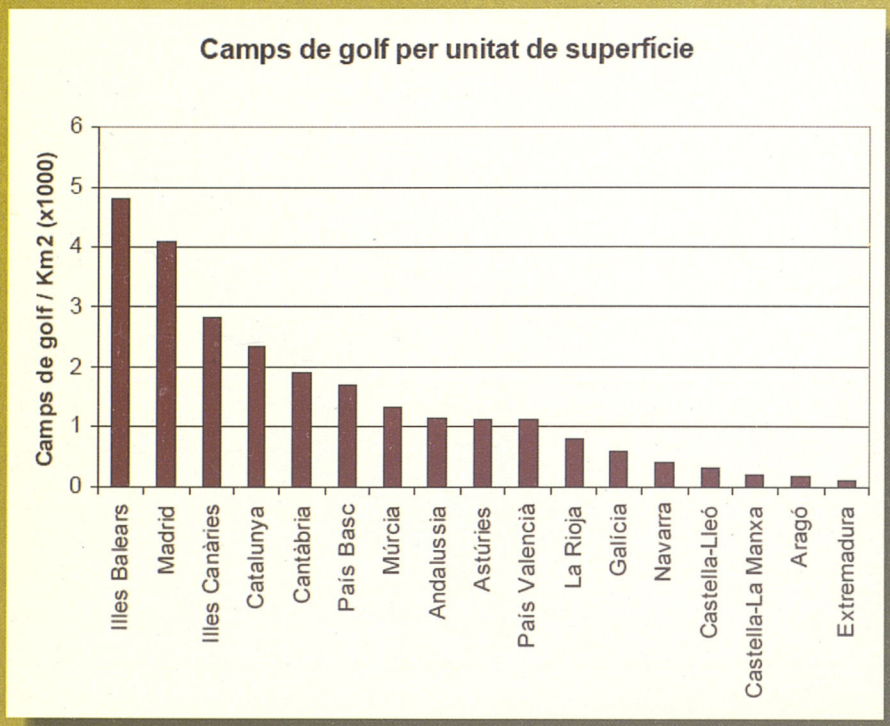

Els municipis amb camps de golf no tenen millors temporades turístiques

Les dades indiquen que, d'aquests quatre municipis, Muro, sense camps de golf, és el que comença la temporada turística més prest i amb més força, per davant d'Alcúdia i Pollença que sí que tenen camps de golf als seus municipis. Les ocupacions més altes del final de temporada les tenen Santa Margalida i Muro, sense camps de golf. De fet, curiosament Alcúdia i Pollença, municipis amb camps de golf, presenten durant tota la temporada turística una ocupació més baixa que els seus veïnats.

En el cas d'aquests quatre municipis de la zona nord, queda clar que no es pot establir que l'existència de camps de golf al municipi contribueixi a aconseguir una temporada turística ni més llarga ni millor. Però, què passa a la resta de Mallorca? A excepció dels casos de Palma i Calvià, que tenen dinàmiques turístiques diferenciades (turisme de ciutat, turisme d'hivern, turisme de tercera edat, etc.) la resta de municipis presenten temporades turístiques generalment entre abril i octubre, amb lleugeres diferències pel que fa a la duració. Dins aquest conjunt, als extrems hi trobam Sant Llorenç, sense camps de golf, però que fins i tot fa una certa temporada hivernal (a partir del febrer), i curiosament Llucmajor, el municipi amb la temporada turística més curta, amb 3 camps de golf al seu territori.

Muro hauria d'apostar per les seves particularitats

Desenes de milers de persones visiten anualment el Parc Natural de s'Albufera de Mallorca per observar ocells i natura. S'Albufera i el seu entorn, en el qual es troba Son Bosc, ofereixen coses gairebé exclusives que es poden convertir en reclam turístic per a un mercat que només al Regne Unit mou prop de 3 milions de persones cada any.

Muro hauria d'apostar per aquest recurs, fins ara completament menyspreat per l'empresariat local, i les Balears en conjunt haurien de girar la vista cap a l'ecoturisme (dins el qual podríem englobar el turisme ornitològic i naturalístic en general, el senderisme i, fins i tot, el turisme cultural), un segment turístic ben interessant, de nivell adquisitiu mitjà-alt i de temporada baixa, i al qual fins a hores d'ara gairebé no s'ha prestat atenció. Altres comunitats autònomes ja fa anys que ens van per davant.

Ja tenim 24 camps de golf, 7 dels quals construïts des de l'any 2000. Som líders destacats en l'àmbit estatal pel que fa a nombre de camps de golf per unitat de territori. Tot i això, l'intent de desestacionalització amb aquest negoci no és més que una pretensió i, de fet, sembla que en general la tendència pel que fa a la temporada turística no és d'allargar-se, sinó més aviat el contrari. Per això, consideram que cal invertir menys esforços a augmentar l'oferta de camps de golf, i més esforços a promocionar altres tipus de turisme més convenients •

Anuncia't a *L'Ecologista*
971 496060

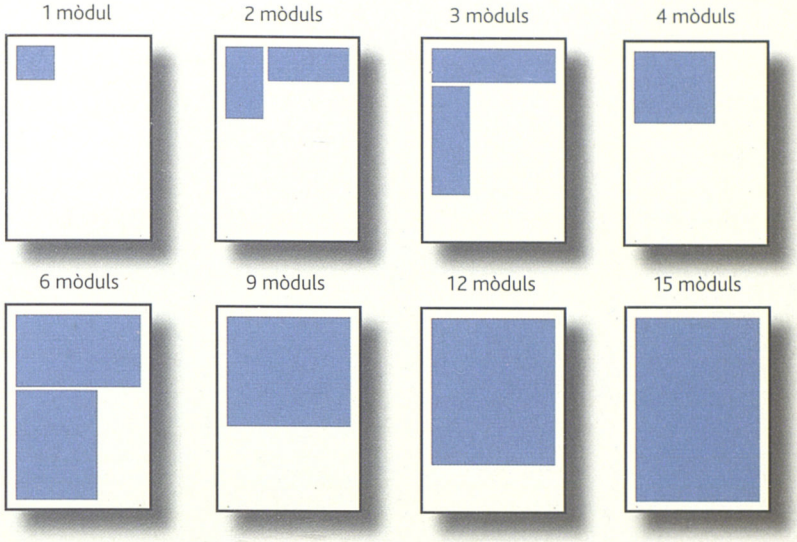

Xesc Moll, impulsor de la compra de La Trapa

Aina Llauger i Natàlia Comalada

«Tenc 73 anys. Som economista i exgerent de l'Editorial Moll. Tresorer del GOB de l'any 1973 al 1977, i president de la mateixa entitat des de 1977 i durant 6 anys. Una de les meves grans aficions: l'excursionisme»

Aquesta edició de *L'Ecologista* tracta, en especial, de la Trapa. Com sorgeix, al GOB, la idea d'adquirir la finca de la Trapa?

La compra de la Trapa té un origen curiós. En aquella època, estava preocupat per la invasió que feia al camp la gent que, volent fer «de pagès», s'hi comprava una casa per, després de 4 o 5 anys, abandonar-la. Va ser llavors quan se'm va acudir que podia ser una bona idea poder llogar finques grans entre uns quants, que cadascú hi fes un hortet, i que les cases tenguessin més un paper de local social. Vaig pensar que estaria bé que el GOB fes una primera iniciativa per demostrar que això era possible.

Aleshores vares anar a parlar amb el propietari de la Trapa.

En aquells moments en Pep Casasayas n'era el propietari i, al damunt, el president del GOB. Em va dir que tenia necessitat de vendre la Trapa i que, a més, resultava que hi havia un pla de parcel·lació mig fet.

Sembla que la situació requeria la vostra ajuda.

Realment, aquest últim punt era una cosa gravíssima, perquè consideràvem que era imprescindible que la Trapa quedàs tal com és. I aleshores vàrem dir: «si la vols vendre, perquè no ens la vens a nosaltres, al GOB?» I en Pep Casasayas, perdent-hi doblers, però generós com era, va dir que sí.

I llavors va sorgir la idea de la subscripció pública.

Sí, va ser una proposta d'en Joan Mayol i ens hi vàrem llançar. Vàrem crear una pàgina d'opinió al *Diario de Mallorca*, i així va ser com vàrem aconseguir que s'hi apuntassin un milenar de persones, que varen ajudar a pagar el crèdit que havíem demanat a La Caixa.

Però amb els diners de la subscripció pública, no n'hi va haver prou...

Quedava un romanent, i va ser quan vàrem fer la primera subhasta d'obres d'art amb una funció benèfica. Va ser un èxit. Vàrem poder acabar de pagar el crèdit, i ja tenim la Trapa convertida en un espai natural protegit d'iniciativa privada.

Què fa el GOB una vegada la Trapa és de la seva propietat?

Una vegada pagada la Trapa, el problema era posar-la en funcionament. I és en aquest moment quan comença el voluntariat.

Quin tipus de voluntaris hi varen acudir?

No sols gent d'aquí, voluntaris a través del GOB, que n'hi ha hagut sempre; sinó que també vàrem fer campaments internacionals, en els quals participava gent de Suïssa o d'Alemanya.

Personalment la Trapa ha suposat molt per a tu: molts d'esforços i molta dedicació.

Vaig estar 7 anys anant-hi quasi cada cap de setmana. Feia de xofer del Land Rover i, realment, vaig aprendre a manejar-lo bé... Va ser una època molt entretinguda.

Creus realment que si el GOB no hagués comprat la Trapa s'hauria arribat a urbanitzar?

Hi havia el perill realment seriós que es venguessin les parcel·les i que una finca que té una unitat de producció, uns valors naturals i uns valors patrimonials molt importants, s'hagués xapat de mala manera.

Què és el més important que ha aconseguit el GOB amb la compra de la finca?

Hi hauria dues coses: per una banda, es va evitar la parcel·lació d'un lloc tan emblemàtic com és la Trapa, i per l'altra, es va donar exemple de com es pot gestionar una finca, mantenint allà on és possible les zones agrícoles i allà on no és possible, la vegetació natural.

La valoració és positiva, passats aquests 30 anys?

És una de les coses de què estic més orgullós: haver treballat durant prop de 7 anys de la meva vida pràcticament només per la Trapa. Varen ser uns anys de feinada immensa que varen coincidir amb la protecció de sa Dragonera, de s'Albufera, des Trenc, de la punta de n'Amer... i crec que és una gran sort que el GOB existís en aquell moment i tot això es pogués salvar.

«Pot ser que els trapencs deixassin aquí, a la Trapa, qualque cosa espiritual que t'enganxa [...] Cada vegada que hi he vingut he passat el gust de sentir-me'n part integrant.»

I, com veus el futur de la Trapa?

La Trapa encara necessita molta feina, però molta! D'una banda, crec que les institucions s'haurien d'implicar més que no ho han fet. Perquè això no és una cosa del GOB, és una cosa de Mallorca! I encara que s'hi impliquin els voluntaris, també és necessària una aportació econòmica. Per això, si hi ha qualcú que tengui un duro que li sobra... per què no fa un donatiu a la Trapa?

CELLER
JAUME DE PUNTIRÓ
vinyes i vins
Plaça Nova, 23
07320 Santa Maria del Camí (Mallorca)
Tel. 971 62 00 23
www.visitjaumedepuntiro.com

grupotec solar
Calle Llorenç Vicens 1- 3B
07002 Palma de Mallorca
Telf: 971718721
www.grupotecsolar.es
Primera ingeniería nacional en instalaciones sobre nave industrial.
902 00 3734
Energía Solar Fotovoltaica, una inversión rentable y responsable
baleares@grupotecsolar.es

Senderisme
Escalada
Descens de barrancs
Espeleologia
Viatges
MALLORCA activities.com
www. mallorcactivities.com
info@mallorcactivities.com
C/ Manyoles, 122 · Alaró · Mallorca · ESPAÑA
971 510 144 / 636 906 755

Anuncia't a L'Ecologista
971 49 60 60

La casa natural
Manel Romero Ferrer. Tels. 677 624 106 / 971 140 453
Construcció · Reformes · Ecobioconstrucció
Bioclimàtica · Aplicació de pintures i vernissos naturals
Aïllaments naturals. Suro natural per a trespols
Jardineria i agricultura biològiques · Estudis geobiològics
www.lacasanatural.net manel@lacasanatural.net

Realització i Manteniment
Recs i Netejes Forestals
GOMARIZ
Eco. Jardineria
Camí de Can Frontera, Travessa II núm. 4
Tel. 971 60 11 25 - Tel./Fax: 971 60 76 46
Pla de Na Tesa - MARRATXÍ
jardiners@gomariz.info / www.gomariz.info

El Nadal ja és aquí!
Ja has pensat què regalaràs?
Felicitacions • Postals • Blocs de notes
Punts de llibre • Agendes • Regal publicitari
Calendaris (paret, sobretaula, butxaca, murals...), etc.
taller gràfic
impressió offset i digital
tel. 971 919 000 · www.tgramon.com
una impressió molt natural

Nova campanya de socis

«El GOB té molts motius per existir, tu tens moltes raons per fer-te'n soci»

Cécile Parra

Enguany encetem una campanya de socis que durarà fins al 2011. Pretenem fer palesa la necessitat de l'existència del GOB en la lluita per la protecció del territori durant les últimes dècades de la història balear, i que continua, amb força, actualment. També volem apel·lar als motius personals que té cadascú per unir-se al GOB, dins la multitud d'àrees de feina i de facetes d'aquesta entitat, i en les quals tothom es pot sentir representat i motivat.

El GOB és ornitologia, urbanisme, voluntariat ambiental, la història de la Trapa, els planejaments territorials, la conservació d'espais naturals, la preservació del litoral, les lluites històriques i les batalles actuals, tantes causes com persones que permeten que el GOB sigui una entitat que acull diversitat de persones amb diversitat de motivacions.

Encara avui, i més que mai, necessitam implicar els ciutadans i les ciutadanes de les Balears, perquè se sumin al GOB, perquè apostin pel GOB, perquè donin suport a la feina feta des de fa 37 anys sense cap altra motivació que la defensa del territori i la natura.

Això és essencial sempre, i ara, en el context actual, resulta més crucial que mai. Hem de mantenir la necessària independència financera que ens permeti executar els nostres projectes de protecció del territori, de conservació d'espais i espècies naturals i d'educació i sensibilització ambientals sense haver de dependre de conjuntures o prioritats polítiques canviants. Hem de mantenir també la nostra independència ideològica i la capacitat crítica i, també, hem de poder ser lliures per alçar la veu quan calgui.

Però, sobretot, hem d'assegurar-nos que mantenim el suport social. Aquest suport és la base sobre la qual consolidam el nostre discurs per poder incidir sobre polítiques, planejaments i projectes a través dels quals actuam com a altaveus de la societat civil, en representació d'aquesta part nombrosa d'individus que no comparteix un model de creixement que està en contradicció amb el nostre territori, amb el nostre paisatge i amb el nostre ideari. Els socis ens legitimen, els socis ens reforcen.

Associar-se al GOB també vol dir participar. Les persones que donen part del seus diners a una entitat sense ànim de lucre també participen de les seves idees i accions, fan un voluntariat econòmic, una prestació que pren forma de quota. Associar-se al GOB vol dir fer alguna cosa per al medi ambient a les Balears, ajudar que es continuï actuant pels interessos generals que fan necessari preservar, tenir cura i explotar racionalment el nostre llegat natural, cultural i paisatgístic.

El GOB ets tu. La campanya anirà acompanyada d'una imatge pròpia, d'anuncis a premsa, ràdio i mitjans de comunicació 2.0, ja que també volem utilitzar les noves tecnologies de comunicació. Farem accions pròpies com una acció SOCI DU SOCI, en la qual demanarem als socis actuals que portin un soci nou i de la qual ja us anirem parlant. També, i amb la idea que la gent ha de comprendre què és el GOB abans de col·laborar, tenim prevista la realització d'un festival, al gener, en què combinarem projecció de documentals, conferències, tallers per a adults i infants, exposicions, actuacions teatrals, etc. per projectar la imatge del GOB i explicar la nostra acció. Hem editat un nou llibret explicatiu, *El GOB, actuant per a la natura i les persones*, i aviat editarem el nou tríptic del GOB i la butlleta d'inscripció. La pàgina web disposarà aviat d'un espai propi per als socis. Finalment, volem, amb aquesta campanya, agrair la fidelitat i el suport dels nostres socis actuals, i realitzarem accions en aquest sentit com ara aconseguir més descomptes a botigues i en serveis afins al GOB i fer un acte de reconeixement.

El GOB no està sol, sinó que representa milers de veus que li donen suport. I aquest pes social (el GOB és una de les entitats amb més representativitat en l'àmbit estatal segons la relació nombre de socis/nombre d'habitants) ens dóna una posició en el mapa social de les Balears que no tindríem si no fos pels nostres socis. És també perquè som més de 5.000 que se'ns escolta com se'ns escolta. Som on som i podem dialogar sobre les bases amb què dialogam amb polítics, gestors i empresaris, no només pel nostre discurs coherent, sinó també perquè som l'altaveu dels milers de persones que viuen i estimen Mallorca. I per tant és el moment de recordar que si tenim més socis, tindrem més veus. Junts serem més forts!

Assemblea general **20 de desembre de 2010. 20h. Local del GOB a Palma**

Assemblea general ordinària: presentació i aprovació, si escau, del resum d'activitats i del balanç econòmic de 2010 i del pressupost de 2011. Actualització de quotes. Torn obert de paraules.
Assemblea general extraordinària: renovació de càrrecs de la Junta Directiva. El termini de presentació de candidatures finalitza dia 17 de desembre de 2010.

Dinar anual del GOB i premis Alzina i Ciment

El dinar anual del GOB i el lliurament dels premis Alzina i Ciment es celebraran dia 22 de gener de 2011 en el marc del Festival del Voluntariat. Properament informarem mitjançant la nostra llista de distribució per correu electrònic dels detalls del programa.

Excursions:

2 de gener. Pas dels xaragalls de Planícia. Dificultat: mitjana
30 de gener. De Mancor a Lluc. Dificultat: moderada.
27 de febrer. Fita del Ram. Dificultat: difícil. Guia: Pere Miralles

Hora i lloc de trobada: a les 9 h a la plaça del Cardenal Reig de Palma (de l'Obelisc). És imprescindible apuntar-se prèviament, telefonant al 971 49 60 60 o enviant un correu a info@gobmallorca.com, indicant nom, llinatges, nombre de persones, disponibilitat de cotxe i telèfon de contacte. Aquestes sortides són gratuïtes per a socis i simpatitzants del GOB.

Jornades de voluntariat a la Trapa:

5 de desembre
2 de gener
6 de febrer

El lloc de trobada és la benzinera del carrer de Sant Miquel, a les 9 h del matí. Inscripció a: trapa@gobmallorca.com

Ofertes de voluntariat

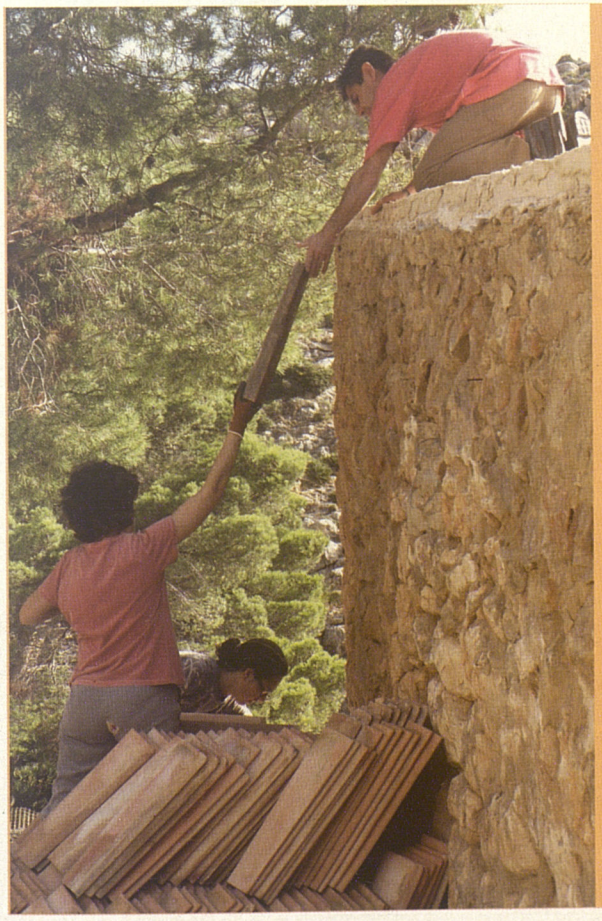

VOLUNTARIAT AL NOSTRE LOCAL:
Inventari de l'arxiu de premsa del GOB
Catalogació del fons de la biblioteca ambiental del GOB
Informatització de l'arxiu de cites ornitològiques del GOB

VOLUNTARIAT A DIFERENTS ENTORNS NATURALS:
Guia del Grup Excursionista del GOB
Educador/a ambiental dels grups Infantil i Juvenil del GOB
Voluntariat ornitològic
Jornades de voluntariat ambiental a la finca de la Trapa

VOLUNTARIAT DE CAMPANYES:
Grup de treball de la Comissió de Transport i Mobilitat del GOB
Suport i assessorament en matèria d'urbanisme i ordenació del territori
Ajudant de campanyes en matèria de residus
Recollida de signatures a s'Albufera per la protecció de Son Bosc

VOLUNTARIAT INFORMATIU:
Taula informativa i de venda
Distribució de *L'Ecologista*, la revista del GOB

Totes les ofertes de voluntariat actives, les podeu trobar al nostre web: http://www.gobmallorca.com/volunta/volunta.html

Xisco Valls

64 cotxes = 77 persones, 800 m2, 10,2 KgCO2/Km

1 autobús = 90 persones, 30 m2, 62 gCO2/Km

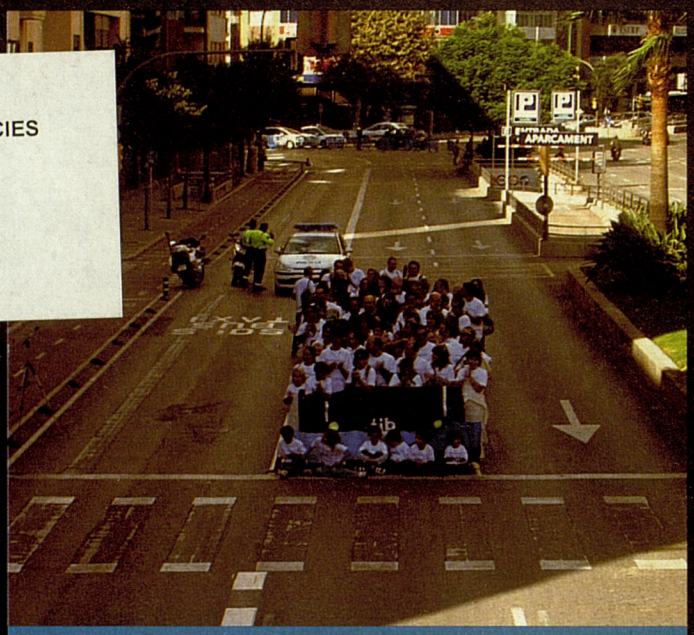

2 vagons de tramvia = 120 persones, 43,2 m2, 25 gCO2/Km

A peu o en bici = 1 i 1,5 m2/persona, 0 gCO2/Km

DE CIENCIES
7.5

Franqueig concertat núm. 33/117
PUBLICACIÓ PERIÒDICA

Demostrat!

Gràcies a tots els que ho heu fet possible!

Diumenge 24 d'octubre, gràcies a més de 150 voluntaris, el GOB va poder demostrar l'enorme capacitat de la mobilitat sostenible per fer front a la congestió urbana i millorar la qualitat de vida a la ciutat, al mateix temps que es redueix de manera significativa l'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

C/ Manuel Sanchis Guarner, 10 - 07004 Palma
T +34 971 49 60 60 F +34 971 49 60 78
info@gobmallorca.com www.gobmallorca.com